

Vabariigi Valitsuse istungi protokollis määratletava otsuse „Nende tegevuste loetelu, milleks võib kasutada Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelisi vahendeid, muutmise“ eelnõu seletuskiri

Vastavalt riigieelarve seaduse § 58 lõikele 1¹ võib Vabariigi Valitsus Vabariigi Valitsuse reservi koosseisus ette näha sihtotstarbelisi vahendeid Vabariigi Valitsuse heakskiidetud tegevuste rahastamiseks. Tegevused, milleks võib eraldada Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelisi vahendeid, kiidab Vabariigi Valitsus heaks istungi protokollis määratletava otsusega.

Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määruse nr 123 „Vabariigi Valitsuse reservist vahendite eraldamise ja eraldatud vahendite kasutamise kord“ § 3 lõike 3 kohaselt tuleb reservist sihtotstarbeliste vahendite eraldamise taotluse esitamisel viidata Vabariigi Valitsuse otsusele, millega on tegevuse rahastamine heaks kiidetud.

Vabariigi Valitsus on viimati kinnitanud loetelu nendest tegevustest, milleks võib kasutada Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelisi vahendeid, oma 2024. aasta 11. jaanuari istungil (protokoll nr 3, päevakorrapunktid nr 5 ja 6). Tegevuste loetelu on seejärel avaldatud Rahandusministeeriumi veebilehel¹.

Riigi eelarvestrateegia 2024-2027 koostamise protsessis tõusetusid mitmed tegevused, mille puhul polnud vahendite valitsemisalade eelarvesse planeerimiseks piisavalt täpselt teada tegevuste rahaline maht ja/või detailne tegevuste (aja)kava. Meetmete kinnitamisel otsustas Vabariigi Valitsus riigi eelarvestrateegia 2024-2027 eelarvepositsiooni eesmärkidesse mahtumiseks, et nende tegevuste elluviimiseks kasutatakse 2024. aastal vajadusel Vabariigi Valitsuse reservi 2023. aastast ülekantud vahendeid.

Seoses eelmainitud põhimõttelise heakskiidu saanud tegevuste sihtotstarbelise rahastamise vajaduse ja arvestusega, et reservi jääks vahendeid võimalike 2024. aasta ettenägematute kulutuste katmiseks, toodi rahandusministri 22.01.2024 käskkirjaga nr 13 Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbena 2023. aastast erakorraliselt üle Vabariigi Valitsuse reservis kasutamata jäänud 80 000 000 eurot.

Eelnevast tulenevalt teeb rahandusminister ettepaneku kiita heaks tegevustena, milleks võib kasutada Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelisi vahendeid, ja vähendada vastavalt 2024. aasta Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbena vahendeid:

- Kliimaministeeriumi valitsemisalale 2024. aastasse jäämurdetöödeks ja talviseks navigatsiooniks 2 379 000 eurot ning Riigilaevastiku tegevuskuludeks ja investeringuteks 11 529 000 eurot;
- Välisministeeriumi valitsemisalale 2024. aastasse Euroopa Rahurahastu täiendavaks sissemakseks 11 718 000 eurot.

Käesoleva eelnõuga ei lisata nende tegevuste loetellu, milleks võib kasutada Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelisi vahendeid, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalale eelarvet ühistranspordi dotatsiooni puudujäägi katmiseks 2024. aastal. Nimetatud lisavajaduse katmist arutati riigi eelarvestrateegia 2024-2027 koostamise protsessis, kuid tegevuse Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbeliste vahendite koosseisu ette nägemise

¹ <https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/riigieelarve-ja-eelarvestrateegia/riigieelarved#item-1>

eeltingimuseks on seatud tervikliku liikuvusreformi kava esitamine Vabariigi Valitsuse kabineti nõupidamisele arutamiseks regionaalministri poolt. Eesmärk viia läbi liikuvusreform, sünkroniseerida erinevad transpordiliigid ning arendada nõudepõhist liikuvust tuleneb Eesti Reformierakonna, Erakond Eesti 200 ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna koalitsioonileppesest ehk valitsusliidu programmist aastateks 2023–2027.

Täiendavalt kajastatakse nende tegevuste loetelus, milleks võib kasutada Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelisi vahendeid, korrigeerimised, mis tulenevad 2023. aasta Vabariigi Valitsuse reservi jääkide erakorralisest ülekandmisest 2024. aastasse. Rahandusministri 22.01.2024 käskkirjaga nr 13 toodi 2024. aasta Vabariigi Valitsuse reservi erakorraliselt üle 2023. aasta Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbeliste vahendite jääk summas 29 265 438 eurot, et eraldada enne korralist ülekandmist valitsemisaladele vahendeid erinevate Vabariigi Valitsuse heaks kiidetud tegevuste rakendamiseks. Detailsem ülevaade sihtotstarbeliste vahendite erakorralisest ülekandmisest on toodud järgnevas tabelis.

Tabel 1. 2023. aasta Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbeliste vahendite jäägi erakorraline ülekandmine 2024. aasta Vabariigi Valitsuse reservi valitsemisalade ja tegevuste kaupa (täiseurodes)

Tegevused, milleks võib kasutada VV reservi sihtotstarbelisi vahendeid	Eraldamata 2023. aasta eelarve jääk	Erakorraliselt 2024. aastasse
Riigikogu	102 000	102 000
IT vajaku kompenseerimine	102 000	102 000
Riigikohus	7 258	7 258
IT vajaku kompenseerimine	7 258	7 258
Haridus- ja Teadusministeerium	170 000	170 000
Ukraina kooli investeeringuteks	170 000	170 000
Kliimaministeerium	18 857 451	16 538 411
Avaandmete direktiivi ülevõtmine	3 157 451	838 411
Elektri jaotusvõrkude kliimakindluse tõstmise kiirendamine	15 700 000	15 700 000
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	511 000	511 000
Euroopa Liidu struktuurifondide projektide halduskulu	511 000	511 000
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	362 000	362 000
Ukraina sõjapõgenikele tasuta sõidukaartide väljastamine	14 000	14 000
Ukraina sõjapõgenikega seotud rahvastikutoimingute kompenseerimine kohalikele omavalitsustele	348 000	348 000
Sotsiaalministeerium	7 940 533	7 940 533
Tervishoiu hädaolukordadeks ja riigikaitseks valmistumise korraldamine	323 533	323 533
Ukraina sõjapõgenikega seotud sotsiaalteenused	5 578 000	5 578 000
Ukraina sõjapõgenikega seotud tervishoiuteenused	1 800 000	1 800 000
Ukraina sõjapõgenike teenustega seotud IKT arendused	239 000	239 000
Üleriigiline	3 634 236	3 634 236
IKT jaotamata vahendid	452 000	452 000
IT vajaku kompenseerimine	392 359	392 359
Energiasäästumeetmeteks	1 553 877	1 553 877
Ministeeriumite ümberkorraldamisega seotud ühekordsed kulud	1 236 000	1 236 000
KOKKU	31 584 478	29 265 438

Seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi riigieelarve osakonna finantstalituse analüütik Triin Käpp (tel. 5885 1485, e-post: triin.kapp@fin.ee).